

Technická inšpekcia

Číslo: 461/5,0/2003-Ko

Správa o činnosti Technickej inšpekcie za rok 2002

Materiál sa predkladá:

na základe príkazu č. 1/2002
ministra práce, sociálnych vecí
a rodiny Slovenskej republiky

Materiál predkladá:

Ing. Dušan Konický
riaditeľ Technickej inšpekcie

Materiál vypracovala:

Technická inšpekcia

Bratislava, marec 2003

1. Identifikácia organizácie

Názov organizácie: Technická inšpekcia

Sídlo organizácie: Vazovova 7/A, 811 07 Bratislava

Rezort/zriaďovateľ: Funkciu zriaďovateľa Technickej inšpekcie vykonáva od 1. 7. 2000 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Kontakt:
tel.: 02/57 269 200
fax: 02/57 269 232
e-mail: tisr@us.tisr.sk

Riaditeľ: Ing. Dušan Konický

Členovia vedenia organizácie:

zástupca riaditeľa a technický riaditeľ: Ing. Rudolf Bilkovič
ekonomický riaditeľ: Ing. Jaroslava Hrivnáková

Ďalší vedúci zamestnanci:

Vedúci pracoviska TI Bratislava: Ing. Pavel Kopča
Vedúci pracoviska TI Banská Bystrica: Ing. Jozef Žiak
Vedúci pracoviska TI Košice: Ing. Peter Siegfried
Vedúci pracoviska TI Nitra: Ing. Dušan Perniš

Hlavné činnosti:

Technická inšpekcia je príspevková organizácia zriadená na posudzovanie bezpečnosti technických zariadení podľa § 7a zákona NR SR č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov a svojou činnosťou podporuje uskutočňovanie štátnej politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike. V zmysle tohto zákona Technická inšpekcia:

- podáva odborné a záväzné stanoviská o tom, či sú pri projektovaní, konštrukcii, výrobe, montáži, prevádzke, obsluhu, opravách, údržbe, odborných prehliadkach a odborných skúškach vyhradených technických zariadení splnené požiadavky bezpečnosti technických zariadení,
- vykonáva prehliadky, riadi a vyhodnocuje skúšky vyhradených technických zariadení,
- preveruje odbornú spôsobilosť podnikateľov na výrobu, montáž, opravy, údržbu, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení,
- preveruje odbornú spôsobilosť fyzických osôb na skúšky, odborné prehliadky a odborné skúšky, opravy alebo obsluhu vyhradených technických zariadení,
- osvedčuje, či technické zariadenia, materiál a dokumentácia stavieb, technických zariadení, technológií, prototypov strojov a zariadení spĺňajú požiadavky bezpečnosti technických zariadení.

Technická inšpekcia sa zároveň zameriava aj na ďalšie činnosti vyplývajúce z jej zriaďovacej listiny, ako je najmä šírenie informácií v oblasti bezpečnosti technických zariadení a stavieb, zabezpečovanie odborných posudkov, expertíz a prehliadok v oblasti bezpečnosti technických zariadení, strojov a stavieb a zabezpečovanie služieb v akreditovaných a autorizovaných skúšobných laboratóriách v prípadoch, že si to posúdenie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení od prípadu k prípadu bude vyžadovať.

Technická inšpekcia vykonáva činnosť akreditovaného inšpekčného orgánu a činnosť autorizovanej osoby SKTC-169 podľa nariadení vlády č. 391/1999 Z. z. pre strojové zariadenia, 392/1999 Z. z. pre elektrické zariadenia, 393/1999 Z. z. pre plynové spotrebiče v znení

neskorších predpisov, č. 513/2001 Z. z. pre jednoduché tlakové nádoby, č. 117/2001 Z. z. pre zariadenia a ochranné systémy určených na použitie v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu, 571/2001 Z. z. pre výťahy, č. 183/2002 Z. z. pre osobnú lanovú dopravu a č. 576/2002 pre tlakové zariadenia.

2. Poslanie a strednodobá vízia organizácie

Hlavným poslaním Technickej inšpekcie je podporovať ochranu života a zdravia človeka, ktorý narába s technickými zariadeniami. Technická inšpekcia vznikla a vykonáva svoju činnosť so zámerom podporovať presadzovanie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov a iných osôb a bezpečnosti majetku. Jej činnosť podporuje prevenciu možných škôd spôsobených zlyhaním technických zariadení. Tieto ciele zabezpečuje vykonávaním inšpekcie, a to najmä vykonávaním technických prehliadok a skúšok zariadení v procese ich návrhu a výroby pred uvedením do prevádzky. Pre vybrané skupiny vyhradených technických zariadení (zariadení s vysokou mierou ohrozenia definovaných vyhláškou č. 718/2002 Z. z. na zaistenie bezpečnosti ochrany a zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení) vykonáva opakované úradné skúšky aj v stanovených intervaloch počas prevádzky. Zároveň vykonáva preverovanie odbornej spôsobilosti podnikateľov a fyzických osôb na činnosť na vyhradených technických zariadeniach, pretože skúsenosti ukázali, že zlyhania technických zariadení v prevádzke boli často spôsobované nekvalifikovanými zásahmi vlastných zamestnancov alebo zamestnancov dodávateľských organizácií.

Prínosom činnosti Technickej inšpekcie je najmä poskytovanie dôkazov budúcemu prevádzkovateľovi technických zariadení (najmä zamestnávateľovi, podnikateľským subjektom), v tom, že nimi preberané a do prevádzky uvádzané zariadenia sú v súlade s požiadavkami bezpečnosti technických zariadení. Vydaný dokument Technickej inšpekcie (tzv. odborné a záväzné stanovisko a osvedčenie resp. certifikát) preukazuje naplnenie niektorých povinností zamestnávateľa (prevádzkovateľa technického zariadenia) podľa zákona č. 330/1996 Z. z. o BOZP v znení neskorších predpisov. Zároveň úkony preverovania odbornej spôsobilosti dávajú istotu odberateľovi, že dodávateľská organizácia - podnikateľ, ktorý vyrába, montuje alebo vykonáva opravy a údržbu vyhradených technických zariadení, je kompetentná – to znamená, že má potrebné technické a technologické vybavenie, odborne spôsobilých zamestnancov a najmä, že vie organizačne zabezpečiť dodávku tak, aby budúci používateľ alebo prevádzkovateľ technického zariadenia nemusel mať obavy, či zariadenie je bezpečné a zodpovedá stanoveným požiadavkám.

Technická inšpekcia je prvý slovenský akreditovaný inšpekčný orgán európskeho typu poskytujúci služby spoločnosti a zákazníkom.

Podstatou poskytovanej inšpekcie je získanie istoty výrobcu, dodávateľa alebo odberateľa technického zariadenia, že ním navrhnuté, skonštruované, vyrobené, predávané, odovzdávané, preberané, kupované alebo prevádzkované technické zariadenie alebo výrobok, prípadne činnosť neohrozuje život alebo zdravie ľudí, materiálne hodnoty a život a zdravie hospodárskych zvierat, prípadne že vykonávaná činnosť je v súlade s deklarovateľnými postupmi a/alebo v súlade s požiadavkami na riadenie kvality.

Pridanou hodnotou inšpekcie je istota, že stav technického zariadenia je v súlade s požiadavkami predpisov ustanovujúcich požiadavky bezpečnosti technických zariadení, a s požiadavkami, ktoré uvádza dodávateľ alebo ktoré si stanovil odberateľ. Znamená to, že v prípade uplatňovania si nároku odberateľa na náhradu škody alebo pri uplatňovaní si náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú chybným výrobkom, môže zákazník Technickej inšpekcie verejne vyhlásiť a preukázať splnenie požiadaviek v tejto oblasti dokumentom vydaným Technickou inšpekciou (odborným vyjadrením, odborným a záväzným stanoviskom, osvedčením alebo certifikátom).

Technická inšpekcia vykonáva činnosť so zámerom podporovať princípy slobodného pohybu tovaru a so zámerom podporovať bezpečnosť a kvalitu výrobkov a technických zariadení rovnako ako plnenie záväzkov zaistenia zdravia a bezpečnosti občanov a zamestnancov. Jedným z cieľov činnosti Technickej inšpekcie je uľahčiť odstraňovanie technických prekážok obchodu vo vzťahu k priemyselným výrobkom.

Technická inšpekcia podporuje opatrenia na presadzovanie právnych predpisov Európskej únie najmä v oblasti normalizácie, metrológie, akreditácie, posudzovania zhody, všeobecnej bezpečnosti výrobkov a zodpovednosti výrobcu za škodu spôsobenú chybným (vadným) výrobkom.

Vnútoraná činnosť Technickej inšpekcie je smerovaná na trvalé udržanie potrebnej kompetencie organizácie a nepretržité dodržiavanie požiadaviek práva Európskej únie na notifikované orgány. Je zameraná aj na spoluprácu a výmenu informácií medzi organizáciami vykonávajúcimi posudzovanie zhody s konečným cieľom zaviesť vzájomné uznávanie výsledkov posudzovania ako v regulovanej, tak aj v dobrovoľnej sfére.

Strednodobou perspektívou Technickej inšpekcie do roku 2005 je rozvoj činností v zmysle jej poslania – najmä aktívne sa zapojiť do činností nezávislých tretích strán posudzujúcich naplnenie základných bezpečnostných požiadaviek už v etape vzniku technických zariadení a výrobkov vrátane súvisiacich systémov kvality (tzv. notified body podľa európskeho práva, resp. autorizovaná osoba podľa slovenského práva). Touto činnosťou zároveň TI podporuje úlohu Európskej konfederácie inšpekčných orgánov (CEOC), ktorej poslaním je podpora bezpečnosti v Európe cestou nezávislej inšpekcie a certifikácie podporujúc rozvoj kvality a riadenia technických rizík. Predpokladaný rozvoj Technickej inšpekcie do roku 2005 je zobrazený v schéme v prílohe č. 1.

3. Charakteristika a kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Technická inšpekcia s ohľadom na špecifiká jej činnosti nemá uzavretý kontrakt s ústredným orgánom štátnej správy.

4. Činnosti/produkty organizácie a ich náklady

Technická inšpekcia (TI) vykonávala inšpekčnú činnosť na vyhradených tlakových, zdvíhacích, elektrických a plynových technických zariadeniach podľa vyhlášky Úradu bezpečnosti práce Slovenskej republiky č. 74/1996 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti tlakových, zdvíhacích, elektrických a plynových technických zariadení a o odbornej spôsobilosti (ďalej len vyhlášky) a na iných technických zariadeniach a strojoch na základe požiadaviek výrobcov, dovozcov, iných dodávateľov a prevádzkovateľov vyhradených technických zariadení.

TI podľa § 3 ods. 3 vyhlášky preverovala **odbornú spôsobilosť organizácií** na výrobu, montáž, rekonštrukcie, opravy a údržbu vyhradených technických zariadení, na vykonávanie ich odborných prehliadok a odborných skúšok (revízií) a na plnenie tlakových nádob na dopravu plynov a o splnení bezpečnostno-technických požiadaviek súvisiacich s touto činnosťou vydávala odborné a záväzné stanovisko. Táto činnosť predstavovala **5 %** kapacity TI.

TI podľa § 4 ods. 3 vyhlášky **osvedčovala, že konštrukčná dokumentácia a typová konštrukčná dokumentácia** vyhradených technických zariadení a ich častí zodpovedá požiadavkám vyhlášky a bezpečnostno-technickým požiadavkám. Táto činnosť predstavovala **15 %** kapacity TI.

TI podľa § 10 ods. 2, 3, 5, 7 citovanej vyhlášky riadila výkon **typovej skúšky** vyhradených technických zariadení a vyhodnocovala výsledky typovej skúšky, čomu sa venovalo **1 %** kapacity TI.

TI podľa § 11 ods. 5, 6, 7 citovanej vyhlášky riadila výkon **prvej úradnej skúšky** vyhradených technických zariadení a vyhodnocovala jej výsledok. Táto činnosť tvorila **26 %** kapacity TI. Okrem prvých úradných skúšok vykonávala aj **opakované úradné skúšky** na zariadeniach uvedených do prevádzky pred 1.7.1979, niektorí prevádzkovatelia už začali uplatňovať požiadavky aj na zariadenia vyrobené po tomto dátume. Táto činnosť predstavovala **14 %** kapacity TI.

TI podľa § 14 ods. 4 v zmysle §§ 15, 16, 18 a 24 citovanej vyhlášky **overovala odbornú spôsobilosť pracovníkov na výkon odborných prehliadok a odborných skúšok** a na samostatnú **montáž a opravy**, prípadne na riadenie prác pri vykonávaní montáže a opráv vyhradených technických zariadení. Táto činnosť predstavovala **4 %** kapacity TI.

TI podľa § 17 ods. 2 overovala **odbornú spôsobilosť pracovníkov na obsluhu** parných a kvapalinových kotlov, mobilných a vežových žeriavov a vyhradených plynových zariadení skupiny A a vydávala o tom preukazy. Táto činnosť tvorila **8 %** kapacity TI.

Na zariadeniach, ktoré nie sú definované ako vyhradené technické zariadenia, TI vykonávala činnosť podľa § 7a ods. 4 písm. e) zákona číslo 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov - to znamená, že **osvedčovala súlad týchto zariadení s požiadavkami bezpečnosti technických zariadení, čo predstavovalo 6 % kapacity TI**. Zároveň v zmysle tohoto ustanovenia zákona osvedčovala, či dokumentácia stavieb, technických zariadení, technológií, prototypov strojov a zariadení spĺňa požiadavky bezpečnosti technických zariadení. Táto činnosť predstavovala **13 %** kapacity TI.

Výkon činnosti Technickej inšpekcie ako autorizovanej osoby SKTC-169 pri posudzovaní zhody predstavoval **2 %** kapacity TI.

Oblasť činnosti	Rok 2000	Rok 2001	Rok 2002
Odborná spôsobilosť organizácií	6,5%	5,8%	5 %
Osvedčovanie konštrukčnej dokumentácie	17,6%	18,3%	15 %
Skúšanie zariadení počas výroby	0,0%	0,0%	0 %
Typové skúšky	1,3%	1,2%	1 %
Prvé úradné skúšky	32,1%	30,1%	26 %
Opakované úradné skúšky	14,7%	14,5%	14 %
Odborná spôsobilosť odb. pracovníkov	4,1%	3,5%	4 %
Odborná spôsobilosť obslúh	5,3%	6,8%	8 %
Osvedčovanie zariadení ¹⁾	18,0%	19,4%	19 %
Posudzovanie zhody - z. č. 264/1999 Z. z.	0,0%	0,0%	2 %
Preprava nebezpečných vecí (ADR) a OZS pre liehovary a octárne	0,3%	0,2%	0 %
Iná činnosť	0,1%	0,2%	6 %
Celkom	100,00%	100,00%	100,00%

¹⁾ Osvedčovanie dokumentácie stavieb 13%, osvedčovanie technických zariadení (okrem vyhradených) 6 %.

Náklady na úkony sú plne kryté cenami v zmysle cenníka Technickej inšpekcie.

Pretože sledované činnosti, sú si svojím obsahom podobné, náklady sa nesledujú podľa jednotlivých činností (sledovanie jednotlivých nákladov vo vzťahu k jednotlivým výkonom by bolo s ohľadom na nároky na pracovnú silu neefektívne), ale sa posudzujú kumulatívne (osobné náklady, cestovné, služby) podľa jednotlivých položiek účtovného rozvrhu.

Ak hodnotíme činnosť Technickej inšpekcie, je potrebné venovať pozornosť aj medzinárodnej spolupráci. V rámci medzinárodnej spolupráce sa delegácia Technickej inšpekcie pravidelne zúčastňuje rokovaní generálneho zhromaždenia a rokovaní technických

výborov ako riadny člen Európskej konfederácie inšpekčných organizácií (CEOC). Počas rokovaní boli získané odborné informácie z činnosti jednotlivých technických komisií CEOC a podrobné informácie o niektorých čiastkových problémoch, ktoré sa bytostne týkajú činnosti inšpekčných orgánov. V rámci členstva Technickej inšpekcie v CEOC v roku 2002 sa určeni zamestnanci zúčastnili rokovaní ako stáli členovia technických komisií CEOC pre elektrotechnológiu, pre tlakové zariadenia, pre stroje, výťahy a žeriavy a pre hodnotenie zhody. Zástupcovia TI sa zúčastňovali aj rokovania Fóra notifikovaných organizácií a pracovnej skupiny Európskej komisie pre tlakové zariadenia.

Okrem spolupráce s CEOC sa naďalej podávali informácie a vykonávali konzultácie so zahraničnými investormi, výrobcami a dodávateľmi. Vykonávali sa aj typové, resp. úradné skúšky v zahraničí.

5. Rozpočet Technickej inšpekcie

Ukazovateľ	plán 2002	skutočnosť 2002
	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)
výnosy z hlavnej činnosti:	89 400	102 680
z toho: dotácie	-	204
tržby	88 000	100 209
ostatné výnosy	200	1 167
náklady na hlavnú činnosť:	85 600	83 431
v tom: spotrebované nákupy (50)	4 700	4 358
z toho: spotreba materiálu (501)	4 700	4 358
z toho: kancelárske potreby	1 400	1 311
pohonné hmoty	1 500	1 293
DHM	1 400	1 196
služby (51)	6 400	6 380
z toho: oprava a údržba (511)	1 400	1 401
cestovné (512)	4 500	5 755
náklady na reprezentáciu (513)	200	119
ostatné služby (518)	9 000	7 781
nájomné	7 000	5 830
DNIM	200	271
osobné náklady (52)	54 700	53 591
z toho: mzdové (521)	40 000	38 699
náklady na sociálne poistenie(524 + 525)	13 500	13 820
sociálne náklady (527 + 528)	1 200	1 072
z toho: príspevok na stravovanie	900	714
dane a poplatky (53)	-	62
ostatné náklady (54)	900	1 371
odpisy (551)	3 500	2 200
Hospodársky výsledok	3 800	19 249

Komentár k rozpočtu:

Výnosy z hlavnej činnosti príspevkovej organizácie

prevádzkové dotácie - transfery (691) 204 000,- Sk

Technická inšpekcia hospodárila v roku 2002 s príspevkom 204 tis. Sk, ktorý bol pridelený a rozdelený v zmysle bodu B uznesenia vlády č. 38 zo dňa 10. 01. 2002.

tržby za predaj (600)

100 207 720,31 Sk

Tržby Technickej inšpekcie predstavujú výnosy z hlavnej (inšpekčnej) činnosti organizácie.

Náklady na hlavnú činnosť príspevkovej organizácie

spotrebované nákupy (50)

4 356 799,70 Sk

Uvedený ukazovateľ predstavuje náklady na bežnú prevádzkovú spotrebu (kancelársky materiál, drobný materiál, náklady na ochranné pracovné pomôcky, normy, knihy a časopisy, pohonné hmoty), nevyhnutné k zabezpečeniu bežnej prevádzky organizácie.

služby (51)

21 597 949,- Sk

Najväčší podiel na tomto ukazovateli predstavujú náklady a služby spojené s nájmom vo výške 7 498 tis. Sk, náklady na služby (poštovné, telefóny, školenia a semináre) vo výške 6 380 tis. Sk, náklady na cestovné vo výške 5 755 tis. Sk.

osobné náklady (52)

53 597 949,00 Sk

Ukazovateľ osobné náklady pozostáva zo mzdových nákladov, nákladov na sociálne poistenie, ostatných sociálnych nákladov (2%).

iné náklady (53 + 54 + 55)

3 902 040,61 Sk

Najväčší podiel na tomto ukazovateli majú odpisy hmotného a nehmotného investičného materiálu vo výške 2 218 tis. Sk

Hospodársky výsledok

19 248 496,06 Sk

6. Personalistika

K 31. 12. 2002 bolo v pracovnom pomere v TI celkove 157 zamestnancov (z toho 59 žien). Zo 157 zamestnancov bolo 100 výkonných inšpektorov (z toho 17 žien) a 5 ústredných inšpektorov. Technická inšpekcia zamestnávala aj 47 zamestnancov operačného manažmentu (z toho 41 žien), 3 upratovačky a 2 informátorky. Priemerný evidovaný stav zamestnancov v roku 2002 bol 152.

Z hľadiska odbornosti inšpektorov k 31.12.2002 malo 87 inšpektorov vysokoškolské vzdelanie (z toho 10 žien) a 13 úplné stredoškolské technické vzdelanie (z toho 3 ženy). TI mala 20 inšpektorov zdvíhacích zariadení, 21 inšpektorov plynových zariadení (z toho 2 ženy), 24 inšpektorov tlakových zariadení (z toho 1 žena), 22 inšpektorov elektrických zariadení, 5 inšpektorov pre technickú bezpečnosť strojov (z toho 1 žena), 9 inšpektorov pre dokumentáciu zariadení, stavieb a technológií (z toho 8 žien). Na ústredí TI pracovalo 5 ústredných inšpektorov s vysokoškolským vzdelaním.

U zamestnancov operačného manažmentu malo 8 zamestnancov vysokoškolské vzdelanie (z toho 3 ženy), výnimku z VŠ majú 1 zamestnanec (z toho 1 žena). 36 zamestnancov operačného manažmentu má úplné stredoškolské vzdelanie (z toho 35 žien), výnimku z úplného stredoškolského vzdelania mali 2 zamestnanci (z toho 2 ženy), 3 zamestnanci majú stredné odborné vzdelanie (z toho 3 ženy) a 2 zamestnanci majú základné vzdelanie (z toho 2 ženy).

Prehľad o počte a štruktúre zamestnancov Technickej inšpekcie:

Priemerný stav zamestnancov podľa rokov (informatívne):

Rok	Stav zamestnancov	
	Spolu	Z toho inšpektorov
1998	139	97
1999	144	97
2000	147	95
2001	149	96
2002	152	97

Technická inšpekcia má 5 pracovísk, a to:

- Pracovisko v Bratislave - TIBA, ktoré tvorí vedúci pracoviska, vedúci inšpektori, inšpektori, operačný manažment
- Pracovisko v Banskej Bystrici - TIBB, ktoré tvorí vedúci pracoviska, vedúci inšpektori, inšpektori, operačný manažment
- Pracovisko v Košiciach - TIKO, ktoré tvorí vedúci pracoviska, vedúci inšpektori, inšpektori, operačný manažment
- Pracovisko v Nitre - TINA, ktoré tvorí vedúci pracoviska, vedúci inšpektori, inšpektori, operačný manažment
- Pracovisko ústredie - USTI, ktoré tvorí riaditeľ TI, riaditeľ technického odboru a ním riadení ústrední inšpektori, informatik, ďalej riaditeľ ekonomického odboru a ním riadení hospodári, všeobecné účtovníčky, mzdová účtovníčka, finančné účtovníčky; organizačný a právny odbor, ktorý riadi riaditeľ TI, do ktorého patrí asistent riaditeľa, manažér kvality, právnik - kontrolór, personalista.

Stav zamestnancov k 31.12.2002:

Pracovisko	Inšpektori	z toho ženy	Ústrední inšpektori	Operačný manažment	z toho ženy	Obslužný manažment	Z toho ženy	Spolu	z toho ženy
TIBA	21	4		7	7	1	1	29	12
TIBB	27	4		7	7	2	2	36	13
TIKO	25	2		8	8	1	1	34	11
TINA	27	3		7	7	1	1	35	11
USTI			5	18	12			23	12
Spolu:	100	13	5	47	41	5	5	157	59

V priebehu roku 2002 bolo prijatých do pracovného pomeru 16 zamestnancov, z toho 1 ústredný inšpektor na dobu určitú (dôchodca), 7 inšpektorov, 1 asistent riaditeľa, 5 referentiek a 1 informátor. Pracovný pomer rozviazalo 5 zamestnancov, z toho 1 ústredný inšpektor (dôchodca na dobu určitú), 1 inšpektor (dôchodca na dobu určitú), 1 vedúci pracoviska TI Banská Bystrica – dohodou, 1 asistent riaditeľa TI – dohodou, 1 informátor – dohodou. TI zamestnávala 3 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou. V organizácii bol v roku 2002 40 hodinový pracovný týždeň.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov k 31. 12. 2002:

ZŠ	SO	USO	výnimka z USO	VŠ	výnimka z VŠ
2	3	36	2	100	14

Vysokoškolské vzdelanie získali zamestnanci TI na týchto typoch vysokých škôl:

Strojnícka fakulta	Elektrotechnická fakulta	VŠ dopravná	Hutnícka fakulta	Chemickotechnologická fakulta	Poľnohospodárska fakulta	Stavebná fakulta	iné
41	22	9	7	7	5	4	5

Predpokladaný nárast zamestnancov Technickej inšpekcie je 19 (najmä inšpektorov). Tento počet zamestnancov by zabezpečil 100 % možnosť vyhovieť požiadavkám klientov na vybavenie žiadostí aj v skrátených termínoch do 10 pracovných dní a vytvorila by sa rezerva na bezproblémové uvoľňovanie zamestnancov na vzdelávacie akcie, spoluprácu Technickej inšpekcie v komisiách pre prípravu technických predpisov a noriem (čl. 16 STN EN 45 004) a účasť zamestnancov Technickej inšpekcie v pracovných komisiách CEOC a EÚ.

Výchova a vzdelávanie

Technická inšpekcia pri vzdelávaní zamestnancov postupovala v roku 2002 v súlade s § 153 Zákonníka práce a starala sa o kvalifikáciu zamestnancov a jej zvyšovanie v zmysle zákona NR SR č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní, najmä externou formou.

Vzdelávanie zamestnancov je neoddeliteľnou súčasťou organizovania činnosti Technickej inšpekcie. Vzdelávanie je rozdelené na štyri oblasti, a to:

- vrcholový manažment (riaditeľ, riaditeľ TO, riaditeľ EO, vedúci pracovísk),
- stredný manažment (vedúci inšpektori, ústrední inšpektori, manažér kvality, právnik),
- inšpektori (tlakových, zdvíhacích, elektrických, plynových zariadení, strojov, dokumentácie stavieb),
- operačný manažment (ekonómky, fakturantky, referentky, všeobecné účtovníčky, finančné účtovníčky, mzdová účtovníčka, personalistka, informatik, hospodár).

Na základe uvedeného Technická inšpekcia spracovala Harmonogram vzdelávania zamestnancov TI na rok 2002 pričom zohľadnila aj pripomienky jednotlivých pracovísk TI.

Z celkového počtu inšpektorov sa k 31.12.2002 zúčastnili vstupného vzdelávania spolu 4 inšpektori, a to: 2 inšpektori - čakatelia pre vyhradené plynové zariadenia (z toho 1 žena), 1 inšpektor - čakateľ pre vyhradené elektrické zariadenia, 1 inšpektor - čakateľ strojových zariadení a technológií. Základný pohovor po 18 mesiacoch úspešne absolvoval 1 inšpektor na vyhradené elektrické zariadenia.

V dňoch 14. – 15.2.2002 sa konal periodický kurz pre obnovu osvedčenia interných audítorov Systému riadenia kvality – Audit systému – v zmysle STN EN ISO 9001:2001 a 9004:2001 a Komplexného riadenia a zabezpečovania kvality v zmysle normy STN EN 45 004, ktorí absolvovalo 76 zamestnancov TI.

Spoločný odborný seminár pre všetkých zamestnancov TI sa konal v dňoch 21.-24.5.2002 v Podbanskom. Bol zameraný na rokovanie pracovných skupín inšpektorov TI pre tlakové, zdvíhacie, plynové, elektrické zariadenia, strojové zariadenia a pre posudzovanie dokumentácie stavieb. Predmetom rokovania bola napr. pripravovaná novelizácia vyhlášky ÚBP SR č. 74/1996 Z. z., hodnotenie pracovných postupov, zákon č. 264/1999 Z. z. a súvisiace nariadenia vlády. Zároveň sa uskutočnil odborný seminár pre operačný manažment (ADM) – účtovníčky, ekonómky, fakturantky, personalistku, hospodárov, referentky pre databázy.

V II. polroku 2002 v termíne sa konali odborné semináre, a to:

- od 10. do 11.10.2002 prebiehal odborný seminár inšpektorov TZ, PZ
- od 17. do 18.10.2002 prebiehal odborný seminár inšpektorov DOK/STA

- od 24. do 25.10.2002 prebiehal odborný seminár inšpektorov EZ, ZZ
 - od 21. do 22.11.2002 prebiehal odborný seminár inšpektorov STR.
- Odborné semináre boli zabezpečované vlastnými lektormi.

Inšpektori TZ a PZ absolvovali dňa 11.10.2002 školenie pre vizuálnu kontrolu zvarov podľa noriem STN EN 970, STN EN 25 817 a STN EN ISO 6520-1. Po úspešnom absolvovaní účastníci získali osvedčenie

Všetci zamestnanci sa zúčastnili tréningového kurzu – komunikácia s klientom. Kurzy boli dvojdňové v mesiacoch január a marec 2002 po skupinách (cca 18 zamestnancov) v Hrabušiciach, aby nebol narušený chod pracovísk. Cieľom kurzu bolo oboznámiť účastníkov, zamestnancov TI, so základnými princípmi starostlivosti o klienta (zákazníka) a pomôcť zdokonaľiť si zručnosti v tejto oblasti tak, aby mohli prevziať zodpovednosť za spokojnosť klienta (zákazníka), a to: poznať a využívať prvky efektívnej komunikácie, vysvetliť základné princípy starostlivosti o zákazníka a jej význam pre úspešnú činnosť organizácie, používať zručnosti, ktoré pomôžu naviazať a budovať dlhodobý vzťah s klientom, navrhnúť konkrétne zlepšenia v oblasti starostlivosti o klienta (zákazníka), proaktívne riešiť požiadavky klientov. Tréningový kurz bol zabezpečený dodávateľským spôsobom cez firmu PROSPECTA.

Ďalšie školenie a odborné semináre operačného manažmentu (účtovníčky, fakturantky, personalistka, referentky, hospodár) sa zabezpečovali formou ponúk akreditovaných školiacich stredísk.

Metrológ Technickej inšpekcie sa zúčastnil kurzu metrológia vo firemnom systéme kvality v dňoch 5. – 6. 6. 2002, kde získal osvedčenie. Kurz organizovalo Kalibračné združenie SR Bratislava. Taktiež sa priebežne zúčastňuje akcií poriadaných Slovenskou metrologickou spoločnosťou Bratislava.

Pre 9 inšpektorov ZZ bolo v dňoch 26.-27.3.2002 zabezpečené skolenie ADIASYSTÉM podľa potreby pracovísk TI inšpekčnou organizáciou ITI TUV Praha.

Na základe ponuky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR sa dňa 7.5.2002 konalo školenie „Preprava nebezpečných vecí (Dohoda ADR), ktorého sa zúčastnilo 10 inšpektorov tlakových zariadení. Účastníci školenia získali informácie o preprave nebezpečných vecí, ktoré sú nevyhnutné pre inšpekčnú činnosť v tejto oblasti. Osobitný význam školenia spočíval v tom, že od 1. 7. 2001 boli do Dohody ADR zapracované zmeny, ktoré postupne nadobúdajú platnosť.

V dňoch 11. – 13. 6.2002 sa 10 inšpektorov Technickej inšpekcie zúčastnilo kurzu meranie hrúbky materiálov ultrazvukovým hrúbkomerom. Dňa 15.8.2002 sa 1 inšpektor a dňa 5.9.2002 sa 6 inšpektorov Technickej inšpekcie zúčastnili kvalifikačných skúšok na certifikáciu personálu NDT v metóde merania hrúbky jednúčelovými ultrazvukovými hrúbkomermi – UTT, konaných v súlade s požiadavkami Smernice CSNS č. 1/1993, ktoré zabezpečil Výskumný ústav zväračský Bratislava.

Na základe požiadaviek vedúcich pracovísk Technickej inšpekcie bol zabezpečený pre inšpektorov zdvíhacích zariadení kurz „Navrhovanie oceľových konštrukcií a žeriavových dráh“ v dňoch 7.-11.10.2002. Účastníci obdržali osvedčenie o absolvovaní postgraduálneho kurzu. Garantom kurzu bola Katedra kovových a drevených konštrukcií, Stavebná fakulta, Slovenskej technickej univerzity Bratislava.

Dvaja zamestnanci ekonomického odboru Technickej inšpekcie dňa 19.11.2002 absolvovali preškolenie odborne spôsobilých osôb k zákonu č. 530/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 263/1999 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení zákona č. 557/2001 Z. z., ktorý je účinný od 1.1.2003. Preškolenie organizovala Slovenská obchodná a priemyselná komora Bratislava.

Pre operačný manažment, vedúcich inšpektorov, inšpektorov bol spracovaný projekt vzdelávania na PC - postupne pre všetkých zamestnancov Technickej inšpekcie. Školenie sa organizuje podľa jednotlivých pracovísk a v mieste sídla pracoviska, podľa organizačného postupu: ACCESS, EXCEL, WORD.

Vybratí zamestnanci z jednotlivých pracovísk absolvovali kurz anglického jazyka, ktorý sa realizuje formou odborného (technického) smeru a konverzácie, a to kombinácie právneho a technického jazyka.

Zároveň sa umožnilo inšpektorom zúčastňovať sa odborných akcií v Slovenskej republike i v zahraničí.

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Technická inšpekcia splnila všetky úlohy podľa požiadaviek zákazníkov. Napriek kapacitným ťažkostiam niektorých pracovísk vybavovala (okrem dohôd s klientom) požiadavky do 30 dní a v množstve prípadov po predchádzajúcich súhlasoch žiadateľa aj v skrátených lehotách do 10 pracovných dní.

Odborné zistenia pri výkone inšpekčnej činnosti sú uvedené v prílohe č. 2 tejto správy.

Technická inšpekcia operatívne plnila aj úlohy vyžadované MPSVR SR, ÚNMS SR, príp. Národným inšpektorátom práce, najmä v oblasti legislatívy a koncepcie BOZP, pričom zamestnanci Technickej inšpekcie okrem iného napríklad vypracovali:

- úpravy návrhu novelizácie vyhl. ÚBP SR č. 74/1996 Z. z. v zmysle pripomienok stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády SR pre technické právne predpisy,
- podklady k nariadeniu vlády SR, ktorým sa upravujú podrobnosti o technických požiadavkách na tlakové zariadenia,
- pripomienky k metodickým pokynom ÚNMS SR na činnosť autorizovaných osôb pri posudzovaní zhody,
- pripomienky k návrhu textu Protokolu o pridružení v európskom posudzovaní zhody a akceptácii priemyselných výrobkov (PECA),
- pripomienky k 103 návrhom slovenských technických noriem.

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku

Možno konštatovať, že Technická inšpekcia splnila svoje úlohy v roku 2002 v súlade s kompetenciami danými zákonom č. 330/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 264/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov a v súlade so zriaďovacou listinou. Oproti predpokladanému vývoju mešká proces akreditácie na certifikačný orgán systémov kvality certifikačný orgán výrobkov s ohľadom na dlhé intervaly pri reakcii Slovenskej národnej certifikačnej služby (SNAS) na podnety Technickej inšpekcie a nejasnosťou SNAS pri stanovovaní rozsahu akreditácie. Podarilo sa upevniť rešpektovanie pracovných postupov, o čom svedčí výsledok externého auditu systému kvality formou svedeckého posudzovania vykonaného SNAS bez nedostatkov.

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Medzi hlavné skupiny zákazníkov využívajúcich výsledky činnosti Technickej inšpekcie patria:

- projektanti a konštruktéri strojov a technických zariadení, technológií a stavieb,
- výrobcovia a dodávatelia strojov a technických zariadení, technológií a stavieb,
- investori a prevádzkovatelia strojov a technických zariadení,

- stavebné úrady pri vydávaní stavebných povolení,
- orgány štátnej správy v oblasti inšpekcie práce,
- odborní pracovníci vykonávajúci odborné prehliadky a odborné skúšky zariadení,
- pracovníci na opravy a montáž strojov a technických zariadení,
- obsluha technických zariadení, tlakových, zdvíhacích a plynových,
- zamestnávateľa,
- podnikatelia vykonávajúci činnosť na vyhradených technických zariadeniach.

Technická inšpekcia vzhľadom na princípy uvedené v čl. 5 STN 45 004 vyžadujúce neustrannosť a nezávislosť inšpekčného orgánu nerozlišuje žiadateľov a preto nesleduje podiel vymenovaných kategórií užívateľov výstupov TI z hľadiska percentuálneho zastúpenia podľa nákladov, resp. príjmov.

10. Zámer pre rok 2003

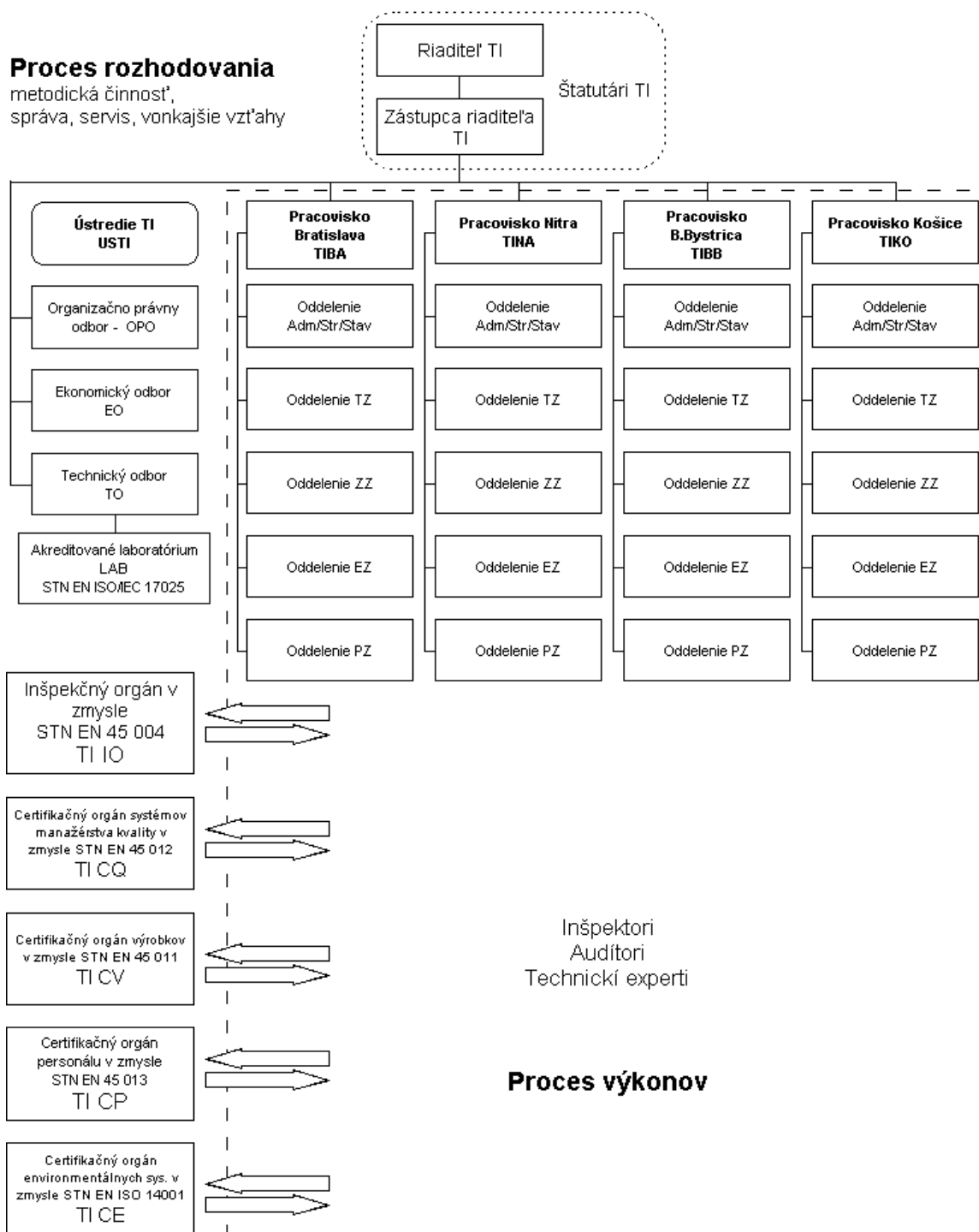
Strednodobou perspektívou Technickej inšpekcie do roku 2005 je rozvoj činností v zmysle jej poslania – najmä aktívne sa zapojiť do činnosti nezávislých tretích strán posudzujúcich naplnenie základných bezpečnostných požiadaviek už v etape vzniku technických zariadení a výrobkov vrátane súvisiacich systémov kvality (tzv. notified body podľa európskeho práva, resp. autorizovaná osoba podľa slovenského práva). Touto činnosťou zároveň TI podporuje úlohu Európskej konfederácie inšpekčných orgánov – CEOC, ktorej poslaním je podpora bezpečnosti v Európe cestou nezávislej inšpekcie a certifikácie podporujúc rozvoj kvality a riadenia technických rizík. Predpokladaný rozvoj Technickej inšpekcie do roku 2005 je zobrazený v schéme v prílohe č. 1 s tým, že sa predpokladá aj rozšírenie aktivít na certifikáciu systémov riadenia BOZP podľa predpisov OSHAS 18801.

V roku 2003 sa predpokladá výkon činnosti Technickej inšpekcie podľa požiadaviek klientov v čiastočne zmenených podmienkach (prvú úradnú skúšku zariadení nahradia pre tlakové zariadenia a výťahy typové skúšky a skúšky kusov podľa príslušných nariadení vlády).

MATICOVÁ SCHÉMA TECHNICKEJ INŠPEKcie S VÝHLADOM DO r. 2005

Proces rozhodovania

metodická činnosť,
správa, servis, vonkajšie vzťahy

február 2002

Odborné zistenia pri inšpekčnej činnosti

Dokumentácia technických zariadení

Pri posudzovaní konštrukčnej dokumentácie tlakových zariadení (**TZ**) slovenských výrobcov vo väčšine prípadov sa nevyskytujú závažné nedostatky. Úroveň dokumentácie je vyhovujúca.

Pretrvávajú problémy s dovážanými TZ, najmä tlakovými nádobami stabilnými (TNS), ktoré môžeme zovšeobecniť nasledovne:

- nebola predložená konštrukčná dokumentácia (KD) a sprievodná dokumentácia v dostatočnom rozsahu pre posúdenie konštrukcie a bezpečnosti zariadenia,
- vyhradené tlakové nádoby stabilné boli najprv dovezené na územie SR a až potom sa vyžiadala a realizoval proces osvedčovania (obyčajne mimoriadne zdĺhavý vo vzťahu k doplneniu dokumentácie vyžadujúci dodatočné konzultácie so žiadateľom),
- vyššie uvedené problémy sa hromadili, ak tlakové zariadenia boli súčasťou dovezenej technológie alebo strojného zariadenia
- z hľadiska komplexného posúdenia tlakových zariadení je často problémom chýbajúca alebo neúplná dokumentácia poistných zariadení (napr. chýbajúce výpočty, neúplné údaje pre nastavenie zabezpečovacích zariadení).

Projektanti a konštruktéri zdvíhacích zariadení (**ZZ**) často nerešpektovali ustanovenia vyhl. MŽP č. 532/2002 Z. z. na inštalovanie imobilných výťahov vo verejne prístupných budovách. Odôvodňovali to tvrdením, že užívateľ si to nepraje, pretože výťah by bol drahší.

Pri posudzovaní konštrukčnej dokumentácie zdvíhacích zariadení sa vyskytli tieto nedostatky:

- neúplne spracovaná dokumentácia elektrických častí zdvíhacích zariadení,
- nesprávne výpočty (pre iný typ, prípadne nerešpektovanie zmien oproti pôvodnému výpočtu),
- uvádzané sú rozdielne technické údaje v rôznych častiach dokumentácie,
- nedostatočné úpravy podľa ustanovení STN pri rekonštrukciách (napr. vybavenie kľetky výťahu samočinnými maznicami pri rýchlosti nad 0,5 m/s, inštalovanie pevných vodidiel a protiváhy).

Konštrukčná dokumentácia elektrických zariadení (**EZ**) sa najčastejšie posudzovala v etape posudzovania dokumentácie pre stavebné povolenie. Pripomienky alebo nedostatky k tejto dokumentácii vyplývali najmä z pomerne veľkej zmeny predpisov, na ktoré projektanti neboli pripravení reagovať. To spôsobilo, že po vydaní nových noriem pre zariadenia v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu bola evidentná oneskorená reakcia mnohých projekčných firiem na závažné zmeny, ktoré nové predpisy priniesli.

Najčastejšie nedostatky v oblasti elektrických zariadení boli:

- v priestoroch s nebezpečenstvom požiaru neboli zohľadnené požiadavky na vypínanie neutrálneho vodiča a ochranu rozvodov prúdovými chráničmi,
- prostredie a vonkajšie vplyvy neboli určené úplne a jednoznačne, s rozsahmi najmä v priestoroch s možnosťou výbuchu, a výkresmi nebezpečných pásiem,
- dokumentácie neobsahovali zásady na vykonávanie skúšok zariadení a kritéria ich úspešnosti,

- riešenia v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu neobsahovali popis iskrovobezpečných obvodov s parametrami dotknutých zariadení,
- pri navrhovaní rozvodov v miestnostiach pre lekárske účely neboli určené typy lekárskejších miestností a záväzne požiadavky,
- chýbajúce vyhodnotenie skratovej bezpečnosti s uvedením skratových prúdov a skratovej odolnosti podľa STN IEC 60 909, STN 33 2000-4.43 a STN EN 604 39-1,
- chýbajúce svetelno-technické projekty podľa STN 36 0450,
- chýbajúce protokoly o určení prostredia pre elektrické zariadenia.

V oblasti plynových zariadení (**PZ**) sa objavovali problémy spôsobené tým, že niektoré oblasti boli nedostatočne pokryté predpismi, pretože STN a ON boli bez náhrady zrušené. Napr. objavili sa požiadavky na plnenie fliaš („plynové bomby“ na propán - bután) na čerpacích staniciach pre skvapalnené plyny na pohon vozidiel (LPG). Normami nie je problematika upravená, je možno sa odvolávať iba na základné technické princípy a dobrú inžiniersku prax.

Z vážnejších nedostatkov v oblasti plynových zariadení možno spomenúť:

- nevyhovovali kubatúry priestorov, v ktorých sú umiestňované lokálne plynové spotrebiče, najmä kotly a ohrievače vody,
- nevyhovoval prepočet vetrania pre projektovanú veľkosť kotolne ako aj výkon inštalovaných plynových spotrebičov,
- chýbali osvedčenia o typových skúškach spotrebičov podľa § 10 vyhlášky alebo certifikáty skúšobní, resp. vyhlásenia o zhode,
- neboli dodržané ochranné pásma plynových zariadení v zmysle § 27 zákona č. 70/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov,
- nedostatočne boli navrhované poistné a zabezpečovacie zariadenia (najmä pre plynové spotrebiče a pre čerpacie stanice na plnenie nádrží motorových vozidiel skvapalnenými uhľovodíkovými plynmi.),
- neboli dodržiavané predpísané vzdialenosti zásobníkov na propán – bután od iných stavebných objektov, vstupov do podzemných priestorov a kanalizačných vpustí.
- najviac závažných nedostatkov bolo zisťovaných v projektoch pre čerpacie stanice na plnenie nádrží motorových vozidiel skvapalnenými uhľovodíkovými plynmi.

Počet žiadostí na posúdenie projektovej dokumentácie stavieb pre vydanie stavebné povolenia je rôzny v jednotlivých krajoch SR. Z hľadiska druhu stavieb najväčší počet predstavovali projektové dokumentácie rekonštrukcii a plynofikácii kotolní, plynofikácie obcí, ČS PH, ČS LPG, objekty bytovej výstavby a nákupných centier. Spracovanie projektovej dokumentácie je pri stavebnej stránke na úrovni lepšieho priemeru.

Pri posudzovaní dokumentácií sa najčastejšie opakujú tieto nedostatky:

- neúplná projektová dokumentácia v zmysle § 9 vyhlášky MŽP SR č. 453/2000 Z. z., chýbajú súhrnné technické, resp. sprievodné správy, statické posúdenia, spôsob zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení pri výstavbe aj pri budúcej prevádzke,
- projektová dokumentácia, najčastejšie statické posúdenie, nie je vypracovaná odborne spôsobilou osobou,
- spracovanie výkresovej časti projektovej dokumentácie býva nedostatočné, najmä spôsoby riešenia posudzovaných častí – z hľadiska stavebného riešenia vzhľadom na bezpečnosť budúcej prevádzky, resp. využívania objektu,
- nie je dodržaná minimálne požadovaná šírka a výška priechodov, šírka schodišťových stupňov, na schodištiach nie sú vyznačené rozmery schodišťových stupňov, nie je riešené farebné odlíšenie prvého a posledného schodišťového stupňa od okolitej podlahy v súlade s požiadavkami vyhl. SÚBP č. 59/1982 Zb. v znení neskorších predpisov,
- točité schodišťa bývajú navrhované aj ako hlavné schodišťa,
- chýbajú zábradlia na voľnej strane schodišťa,

- nie sú navrhované ochranné konštrukcie pri oknách s nízkym parapetom,
- nedostatočne je riešená výplň zábradlia,
- nie sú riešené bezpečné vstupy do podzemných priestorov a na strechy objektov,
- pre chladené miestnosti s teplotou nižšou ako 0 st. C nie sú navrhnuté predpísané spôsoby na bezpečný spôsob opustenia miestnosti,
- pri vykonávaní stavebných prác v mimoriadnych podmienkach (napr. práce za prevádzky) nie sú určené zásady technických a organizačných opatrení na zaistenie bezpečnosti práce,
- nedostatočne sú riešené požiadavky na manipuláciu skladania materiálu
- chýba protokol o určení prostredia pre elektrické zariadenia,
- nie je uvedené vyhodnotenie skratovej bezpečnosti s uvedením skratového výkonu skratových prúdov a skratovej odolnosti podľa § 194 ods. 3 vyhl. č. 59/1982 Zb. v znení neskorších predpisov a STN IEC 60 909, STN 33 2000-4 -43 a STN EN 60439-1,
- dokumentácia neobsahuje svetelnotechnický projekt – rozpor s čl. 2.2 STN 36 0450,
- projekt sa nezmieňuje o umiestnení transformátora s ohľadom na hlučnosť v zmysle čl. 2.4.1 STN 33 3240,
- nedostatočne riešená výfuková plocha v kotolni,
- nedostatočne riešená ochrana horúcich častí rozvodov pary, vody a dymovodov proti popáleniu v dosahu obsluhy,
- súčasťou projektov nie je vyhodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození vyplývajúcich z navrhovaných riešení v určených prevádzkových a užívateľských podmienkach a návrh ochranných opatrení proti týmto nebezpečenstvám a ohrozeniam v zmysle § 6 ods. 1 zákona NR SR č. 330/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Prvé úradné skúšky vyhradených technických zariadení

Tlakové zariadenia

Hlavným obsahom činnosti v oblasti tlakových zariadení (**TZ**) boli prvé úradné skúšky tlakových zariadení pred uvedením do prevádzky, stavebné a prvé tlakové skúšky novo vyrobených, opravovaných a rekonštruovaných tlakových zariadení.

Pri prvých úradných skúškach sa vyskytujú nedostatky pri zabezpečovaní úplnej sprievodnej dokumentácie, najmä čo sa týka typových osvedčení – VTZ skupiny B, ako sú vzdušníky kompresorov, expanzomaty, zabezpečovacie zariadenia – poistné ventily. V niektorých prípadoch (hlavne kotolní) chýba osvedčený realizačný projekt stavby.

V niektorých prípadoch sa pri plánovaní termínov tlakových skúšok nezohľadňujú poveternostné podmienky (nízke teploty vzduchu), pri ktorých sa tlakové skúšky nedajú vykonať. Dodávatelia zariadení sú často tlačení do termínov, ktoré sú z tohoto hľadiska nereálne. V jednom prípade tlaková skúška TNS po oprave nemohla byť vykonaná práve z dôvodu nízkej teploty. Prevádzkovateľ potom napriek tejto skutočnosti uviedol do prevádzky.

Zdvíhacie zariadenia

Výrobcovia a montážne firmy žeriavov si zvykli neinštalovať priechodzie lávky žeriavovej dráhy a žeriava, pri žeriavoch ovládaných zo zeme alebo diaľkovo, pričom uvádzajú prístup na žeriav a dráhu z mobilných plošín, ktoré nie sú vždy k dispozícii. Tým nie je rešpektované ustanovenie STN 27 0140, časť 5.

Medzi častejšie nedostatky patrilo:

- nekompletná sprievodná dokumentácia zariadení,
- chýbajúce doklady k častiam zariadení, ktoré sú potrebné pre posúdenie zariadenia ako celku.

Elektrické zariadenia

Medzi časté nedostatky patrilo:

- dokumentácia EZ nezodpovedala skutkovému stavu – neboli zaznamenané zmeny do projektu počas montáže,
- chýbali doklady k častiam zariadení, ktoré sú potrebné pre posúdenie zariadenia (vyhlásenia o zhode, certifikáty vydané SKTC, doklady o vykonaní skúšok zariadenia),
- nedostatočne boli vykonané odborné prehliadky a odborné skúšky elektrických zariadení,
- predložená projektová dokumentácia skutočného vyhotovenia, ani východiskové doklady neboli úplné.

Plynové zariadenia

Pri prvých úradných skúškach dochádzalo k problémom pri zariadeniach ČS LPG v súvislosti s plnením kovových tlakových nádob na nich, resp. riešenia kompaktných ČS LPG z dôvodov chýbajúcich predpisov.

Opätovne sa vyskytli problémy pri skúškach plynovodov z nekovových materiálov s používaním U-manometrov ortuťových, ktoré niekedy vykazovali netesnosti a dochádzalo k úniku ortuti a tým aj k nepresnosti meraní.

Opakované úradné skúšky vyhradených technických zariadení

V roku 2002 sa zvýšil počet opakovaných úradných skúšok v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Najviac opakovaných úradných skúšok bolo vykonaných na tlakových zariadeniach (guľové zásobníky na skladovanie nebezpečných plynov, výmenníky, kotly, pece, kompresorové stanice, zásobníky LPG) a u zdvíhacích zariadení (výtahy v bytových domoch, pohyblivé schody v podchodoch a obchodných domoch).

Opakované úradné skúšky boli vykonané na všetkých zariadeniach, u ktorých prevádzkovateľ požiadal o vykonanie úradnej skúšky. Máme poznatky, že na mnohých zariadeniach opakovaná úradná skúška nebola vykonaná, pretože prevádzkovateľ nepožiadala o jej vykonanie. Opakované úradné skúšky zariadení boli vykonávané aj z podnetov inšpektorov TI, ktorí podľa voľnej kapacity činnosti upozorňovali prevádzkovateľov na uplynutie lehoty opakovanej úradnej skúšky. Niektoré subjekty na základe upozornenia podali žiadosť o vykonanie opakovanej úradnej skúšky zariadenia.

Pri opakovaných úradných skúškach tlakových zariadení sa často vyskytujú problémy so zabezpečením pripravenosti zariadenia ku skúškam na požadovaný rozsah. Vo väčšine prípadov personál prevádzkovateľa má iba minimálne skúsenosti s touto problematikou. Z tohoto dôvodu potom dochádza k zbytočnému predlžovaniu výkonu úradných skúšok. Vyskytujú sa aj prípady, že opakované úradné skúšky sú objednávané iba formálne na základe nariadenia príslušného IP, kde potom sa preukáže objednávkou a tvrdením, že TI zatiaľ skúšku nevykonala.

Väčšina výkonov opakovaných úradných skúšok zdvíhacích zariadení bola vykonávaná na výtahoch a žeriavoch. Tu sa podarilo presadiť spôsob výkonu opakovaných úradných skúšok na uvedených ZZ, ktoré boli na skúšku vopred pripravené. To sa odzrkadlilo aj na počte zistených nedostatkov pri skúške. V prípade, že sa na zariadeniach vyskytli nedostatky, prevádzkovatelia privítali možnosť odstránenia nedostatkov do lehoty 30 dní od výkonu tak, aby výsledný dokument vydaný TI o stave zariadenia bol bez väčších nedostatkov.

Na elektrických zariadeniach nebola predložená projektová dokumentácia skutočného vyhotovenia ani východiskové doklady neboli úplné.

Väčšina opakovaných úradných skúšok bola vykonaná v organizáciách plynárenstva a elektrárni, kde je na predmetných zariadeniach zavedený systém starostlivosti. Preto po doplnení a doložení dokladov boli úradné skúšky s kladným výsledkom.

Pozitívnym zistením bolo, že organizácie ktoré prevádzkujú plynové zariadenia, vo väčšej miere žiadali o vykonanie opakovanej úradnej skúšky. Vyskytli sa problémy s dokumentáciou plynových zariadení, najmä spotrebičov (neúplné revízne knihy, chýbajúce doklady). Prevádzkovateľ ich nemal k dispozícii (zanikajúce a novoznikajúce firmy, súdne spory v rôznych súvislostiach, strata dokladov a pod.) Takýto stav bol zistený najmä pri zmene vlastníka.

Overovanie odbornej spôsobilosti organizácii

Overovanie odbornej spôsobilosti organizácii bolo vykonávané v zmysle § 3 vyhl. ÚBP SR č. 74/1996 Z. z. Najviac žiadateľov bolo o preverenie odbornej spôsobilosti na výrobu, montáž, opravy a údržbu elektrických zariadení.

Mnohé žiadosti neobsahovali predpísané náležitosti a boli posielané žiadateľom na doplnenie, prípadne doplnené až po konzultácii s TI.

Najčastejšie zistené nedostatky (spoločné pre všetky vyhradené technické zariadenia):

- nedostatočná odborná spôsobilosť pracovníkov na vykonávanie činnosti na vyhradených technických zariadení,
- nedostatočné vybavenie meracími a skúšobnými prístrojmi a zariadeniami, príp. chýbajúci metrologický poriadok,
- pre činnosti na tlakových zariadeniach aj nedostatočne vypracované technologické postupy a bezpečnostné pokyny pre vykonávanie činnosti.

Preverovanie odbornej spôsobilosti pracovníkov

Najviac preverovaných pracovníkov bolo vykonaných na vykonávanie odborných prehliadok a odborných skúšok vyhradených elektrických zariadení a na riadenie činností na opravy vyhradených plynových zariadení.

Úspešnosť skúšaných pracovníkov bola nízka u pracovníkov preverovaných na vykonávanie odborných prehliadok a odborných skúšok vyhradených elektrických zariadení.

Overovanie odbornej spôsobilosti obsluhy

Preverovaní boli najmä pracovníci na obsluhu vyhradených tlakových zariadení (kuriči) a na obsluhu vyhradených plynových zariadení (pece, regulačné stanice plynu). Úspešnosť skúšaných pracovníkov bola pomerne vysoká. Je to aj z dôvodu, že školenia pracovníkov sú zabezpečované oprávnenými firmami na vzdelávanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Osvedčovanie technických zariadení, technológií, prototypov strojov a strojov

Skladba osvedčovaných technických zariadení, technológií a strojov bola rovnaká ako v predchádzajúcom roku.

Najčastejšie zistené nedostatky:

- nedostatočne vypracovaný návod na obsluhu stroja (s ohľadom na riešenie požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci),
- nedostatočne navrhnuté ochranné zariadenia na stroji proti mechanickému ohrozeniu nebezpečnou časťou stroja,
- nedostatočne vykonané skúšky elektrických zariadení stroja.